

UNIWERSYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO

W WARSZAWIE

WYDZIAŁ STUDIÓW NAD RODZINĄ (16)

IMIĘ I NAZWISKO (14)

NUMER ALBUMU: 12345 (12)

TYTUŁ PRACY (20)

I PODTYTUŁ/Y – JEST DOPRECYZOWANIEM MIEJSCA BADAŃ (16)

(czcionka Times New Roman; interlinia 1,5 wiersza; teksty pogrubione, kapitaliki)

Praca licencjacka (magisterska)

pisana na seminarium z *(rodzaj seminarium naukowego)*

pod kierunkiem *(tytuł, imię i nazwisko Promotora)* (12)

Warszawa 2024 (12 pogrubione)

SPIS TREŚCI (16 *pogrubione, kapitaliki*)

SPIS TREŚCI (12, <i>pogrubione, kapitaliki</i>)	2
WSTĘP (<i>pogrubione, kapitaliki</i>)	5
ROZDZIAŁ I (<i>pogrubione, kapitaliki</i>)	
Tytuł rozdziału (<i>pogrubione</i>)	8
1.1. Punkt pierwszy	8
1.2. Punkt drugi	13
1.3. Punkt trzeci	17
ROZDZIAŁ II (<i>pogrubione, kapitaliki</i>)	
Metodologia badań własnych (<i>pogrubione</i>).....	20
2.1. Cel, przedmiot i zakres badań	20
2.1.1. Cel badań	20
2.1.2. Przedmiot badań	21
2.1.3. Zakres badań	22
2.2. Problem i hipotezy badawcze	23
2.2.1. Problem badawcze	23
2.2.2. Hipoteza główna i hipotezy pomocnicze	24
2.3. Metody, techniki i narzędzia badawcze	25
2.3.1. Metoda badawcza	25
2.3.2. Techniki badawcze	26
2.3.3. Narzędzie badawcze	27
2.4. Technika doboru i charakterystyka badanej próby	29
2.4.1. Dobór próby i ocena jej reprezentatywności	29
2.4.2. Cechy społeczne	30
2.4.3. Cechy demograficzne	31
ROZDZIAŁ III (<i>pogrubione, kapitaliki</i>)	
Tytuł rozdziału (<i>pogrubione</i>)	32
3.1. Punkt pierwszy	32
3.1.1. Podpunkt pierwszy	33
3.1.2. Podpunkt drugi	35

3.2. Punkt drugi	37
3.2.1. Podpunkt pierwszy	38
3.2.2. Podpunkt drugi	40
3.3. Punkt trzeci	42
3.4. Punkt czwarty	44
3.5. Punkt piąty	50
ZAKOŃCZENIE (<i>pogrubione, kapitaliki</i>)	54
BIBLIOGRAFIA (<i>pogrubione, kapitaliki</i>)	57
SPIS WYKRESÓW I TABEL (<i>pogrubione, kapitaliki</i>)	58
ANEKS (<i>pogrubione, kapitaliki</i>)	59

ROZDZIAŁ I

TYTUŁ ROZDZIAŁU (16 POGRUBIONE, KAPITALIKI)

Wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału, wprowadzenie do rozdziału.¹

1.1. PUNKT PIERWSZY (12 pogrubione, kapitaliki, do lewej, wcięcie 1,25 pkt)

Tekst pierwszego punktu, tekst pierwszego punktu, tekst pierwszego punktu, tekst pierwszego punktu, tekst pierwszego punktu, tekst pierwszego punktu, tekst pierwszego punktu, tekst pierwszego punktu.²

1.1.1. Pierwszy podpunkt (12 pogrubione, do lewej, wcięcie 1,25 pkt)

Tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu.³ Tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu.⁴ Tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu.⁵

Tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu.⁶ Tekst pierwszego podpunktu.⁷ Tekst

¹ **Formatowanie przypisów:** czcionka Times New Roman 10, interlinia dokładnie 10 pt, wcięcia: co (0,4 cm), odstępy: po (3 pt), akapit wyjustowany, numeracja przypisów ciągła w całej pracy.

² I. Nazwisko, *Tytuł*, Miejsce i rok wydania, strona/y.

³ I. Nazwisko, *Tytuł artykułu*, w: *Tytuł monografii*, red. I. Nazwisko, Miejsce i rok wydania, strona/y.

⁴ I. Nazwisko, *Tytuł artykułu*, „Tytuł czasopisma” rok wydania, nr/zeszyt/tom (nr ciągły), strona/y.

⁵ A. Ochocki, *Ludność świata. Powinność i kapitał*, Warszawa 2010, s. 34-37.

⁶ M. Przybysz-Zaremba, *Egzemplifikacje wybranych teorii zachowań agresywnych człowieka – perspektywa trójwymiarowa*, „Studia nad Rodziną” 2015, nr 2 (35), s. 311-320.

⁷ A. Fidelus, *Relacyjny model pracy z rodziną dysfunkcyjną (założenia i praktyka)*, w: *Wsparcie rodziny. Założenia i praktyka w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. A. Regulska, A. Najda, Warszawa 2017, s. 122-

pierwszego podpunktu⁸. Tekst pierwszego podpunktu. Tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu⁹. Tekst pierwszego podpunktu¹⁰. Tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu¹¹. Tekst pierwszego podpunktu¹².

Tekst pierwszego podpunktu. Tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu¹³. Tekst pierwszego podpunktu. Tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu, tekst pierwszego podpunktu¹⁴.

131; B. Kiereś, *Wychowanie emocjonalne (uczuciowe)*, w: *Pedagogika rodziny. Podejście systemowe. Tom 2: Wychowanie rodzinne*, red. M. Marczewski i in., Gdańsk 2017, s. 289.

⁸ M. Przybysz-Zaremba, *Egzemplifikacje wybranych...*, art. cyt., s. 330.

⁹ Tamże, s. 331.

¹⁰ S. Biały, *Życie w śpiączce (nieodwracalnej) samoistnym dobrem człowieka i jego rodziny: refleksje bioetyczne*, „Studia Teologiczne: Białystok – Drohiczyn – Łomża” 2014, nr 32, s. 331.

¹¹ A. Ochocki, *Ludność świata...* dz. cyt., s. 58; M. Okólski, *Demografia zmiany społecznej*, Warszawa 2004, s. 103-104.

¹² Tenże, *Polityka rodzinna: doświadczenie europejskie*, „Acta Universitatis Lodzensis Folia Oeconomica” 2009, t. 231, s. 21-23.

¹³ Tamże.

¹⁴ Z. Struzik, *Parafialne duszpasterstwo małżeństw w świetle adhortacji «Familiaris consortio»*, w: *Zadania rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym. 30. rocznica «Familiaris consortio»*, red. Z. Struzik, Warszawa 2012, s. 150.

BIBLIOGRAFIA (16 pogrubione, kapitaliki)

(przykładowy podział)

interlinia: 2 x odstęp: dokładnie 17 pkt

1. LITERATURA ŹRÓDŁOWA [JEŚLI W PRACY TAKA PODGRUPA JEST UZASADNIONA] (12 pkt pogrubione, kapitaliki)

interlinia: 1 x odstęp: dokładnie 17 pkt

Franciszek, *Gaudete et exsultate*, Kraków 2018.

Goc A., *Abonent poza zasięgiem*, „Tygodnik Powszechny” nr 21 (3593), 20 maja 2018, s. 12-15.

Omyła-Rudzka M., *Materialne warunki życia. Komunikat z badań CBOS*, Warszawa 2018.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia, Poznań 2013.

interlinia: 1 x odstęp: dokładnie 17 pkt

2. LITERATURA PRZEDMIOTU

interlinia: 1 x odstęp: dokładnie 17 pkt

Adamski F., *Rodzina. Wymiar społeczno-kulturowy*, Kraków 2002.

Biały S., *Życie w śpiączce (nieodwracalnej) samoistnym dobrem człowieka i jego rodziny: refleksje bioetyczne*, „Studia Teologiczne: Białystok – Drohiczyn – Łomża” 2014, nr 32, s. 321-334.

Górska J., *Wstyd jako emocja wywoływana społecznie*, „Societas / Communitas” 2012, nr 2(14), s. 177-190.

Ochocki A., *Polityka rodzinna: doświadczenie europejskie*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Oeconomica” 2009, t. 231, s. 9-30.

Pisarek W., *Wstęp do nauki o komunikowaniu*, Warszawa 2008.

Pospieszyl K., *Morderstwa z lubieżności. Narcyzm a kultura współczesna*, „Przegląd humanistyczny” 2006, nr 5-6 (398-399), s. 235-238.

Przybysz-Zaremba M., *Przemoc w rodzinie – wybrane instrumenty pomocy i wsparcia, w: Wsparcie rodziny. Założenia i praktyka w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. A. Regulska, A.J. Najda, Warszawa 2017, s. 205-216.

Stein P., *Być singlem – próba zrozumienia życia singli*, w: *Socjologia codzienności*, red. P. Sztompka, M. Bogumi-Borowska, Kraków 2008, s. 142-157.

3. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA / POMOCNICZA

- Adamiec J., Łukasz D., *Ekonomiczno-społeczne aspekty handlu w niedzielę*, „Infos. Biuro Analiz Sejmowych” 2013, nr 17 (154), s. 213-229.
- Banks M., *Materiały wizualne w badaniach jakościowych*, Warszawa 2013.
- Eberhardt P., *Problematyka demograficzna Polski*, „Roczniki Nauk Społecznych” 2007, t. 35, z. 1, s. 24-42.
- Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001.
- Glaser D., Frosh S., *Dziecko seksualnie wykorzystywane*, Warszawa 1995.
- Krasowski R., *Prawicowe dzieci kwiaty, czyli ideowe pozy generacji lat 90.*, „Europa” [Magazyn Idei „Dziennika”] nr 261 (13/2009), 4-5 kwietnia 2009, s. 10-12.
- Mariański J., *Moralność w kontekście społecznym*, Kraków 2014.
- Najda A.J., *Historia pisana językiem Biblii – prawda czy mit?*, w: *Intertekstualność a Słowo Boże, czyli o języku biblijno-religijnym w tekstach kultury. Część II*, red. M.K. Frackiewicz, A.J. Najda, Warszawa 2018, s. 13-34.
- Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 2007.
- Silverman D., *Interpretacja danych jakościowych*, Warszawa 2008.
- Struzik Z., *Parafialne duszpasterstwo małżeństw w świetle adhortacji «Familiaris consortio»*, w: *Zadania rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym. 30. rocznica «Familiaris consortio»*, red. Z. Struzik, Warszawa 2012, s. 147-160.
- Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 2010.
- Tułowicki D., *Solidarność europejska a wojna na Ukrainie – kryzys, próba czy deficyt? Perspektywa polska i innych państw Europy Środkowowschodniej*, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne: 2015, nr 2 (48), s. 448-473.
- Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2006 r.*, II PZP 11/05, OSNP 2006, nr 11-12, poz. 170.
- Uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1994 r.*, I PZP 49/93 OSNAPiUS 1994, nr 8, poz. 123.
- Uzasadnienie do projektu ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie ustawy o dniach wolnych od pracy*, Druk sejmowy nr 370 z dnia 10 listopada 1960 r.
- Wróbel W., *Komentarz do art.58 Kodeksu karnego Stan prawny: 2016.08.01 LEX* [odczyt 21 maja 2018].
- Zdrada D., *Seksoholizm. Perswazja i miłość*, Warszawa 2017.

4. TEKSTY PRAWNE [JEŚLI W PRACY TAKA PODGRUPA JEST UZASADNIONA]

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483).

Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.).

Ustawa z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie ustawy o dniach wolnych od pracy (Dz. U. 1960 r. Nr 51 poz. 297).

Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej Ludowej (Dz. U. 1989 r. Nr 29 poz. 154).

Dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz. Urz. UE. L nr 299, str.9).

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 sierpnia 2008 r., I OSK 1281/07, Legalis [odczyt 21 maja 2018].

5. NETOGRAFIA [JEŚLI W PRACY TAKA PODGRUPA JEST UZASADNIONA]

Cudak S., *Przemoc wobec kobiet w środowisku rodzinnym*, „Pedagogika Rodziny” [online] 2017, nr 2(7), s. 23-62, http://pedagogika-rodziny.spoleczna.pl/images/pliki/kwartalnik/PR_7_2_2017.pdf [odczyt 21 maja 2018].

Delmanowicz G., *Internet a życie rodzinne*, <http://www.opoka.org.pl/biblioteka/Z/ZS/wych200909-internet-a-rodzina.html> [odczyt: 15 maja 2015].

Krzemień M., *4 sposoby na uwolnienie się z toksycznych relacji*, <https://www.deon.pl/inteligentne-zycie/psychologia-na-co-dzien/art,829,4-sposoby-na-uwolnienie-z-toksycznych-relacji.html> [odczyt: 5 maja 2018].

TYTUŁ PRACY (20)

I PODTYTUŁ/Y (16)

Tytuł pracy dyplomowej powinien być zwięzły, jasny, czytelny dla odbiorcy oraz wskazywać na cel i przedmiot badań. Powinien zawierać terminy naukowe, które są kluczowe dla procesu badawczego, a które będą zdefiniowane w rozdziale teoretycznym. Tytuł nie może być napisany językiem potocznym, zawierać kolokwializmów, np. „Rodzina jako najcenniejszy filar w dzisiejszej rzeczywistości” lub „Małżeństwo w oczach dzisiejszych pracowników mających małe pensje”. Słowa „najcenniejszy”, „filar”, „dzisiejszy”, „w oczach”, „małe” – nie są terminami naukowymi i nie wskazują na konkretną rzeczywistość opisaną przez naukę.

Ponieważ w naukach społecznych praca dyplomowa powinna mieć charakter badawczy, w podtytule należy wskazać grupę badawczą oraz miejsce badań, np.: „w opiniach warszawskich osiemnastolatków”, lub „na podstawie badań uczestników meetingów DDA w Zakroczymiu”, lub „na przykładzie opinii studentów Politechniki Warszawskiej i Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Studium porównawcze”, lub też „na przykładzie tekstów w «Cosmopolitan» i «Różaniec». Studium porównawcze”. Należy pamiętać, że w przypadku, gdy tytuł zbudowany jest z jednego zdania, nie kończy się kropką. Podtytuł może być umieszczony w nawiasie.

WSTĘP (16 pogrubione, kapitaliki, wyśrodkowanie)

Wstęp pracy dyplomowej zamieszczany jest po spisie treści.

Wstęp pracy dyplomowej zamieszczany jest na nowej stronie, po „wstaw podział strony”.

We wstępie powinny być zawarte następujące informacje:

- motywy podjęcia tematu,
- „atrakcyjność” badawcza/naukowa/praktyczna problemu badawczego,
- przedstawienie znaczenia wybranego tematu dla całości badań naukowych w danej dziedzinie wiedzy,
- ogólny zarys problemu badawczego, celu badań i przedmiotu badań (szczegóły w rozdziale metodologicznym),
- uzasadnienie zakresu badań,
- bardzo krótki opis środowiska, z którego wyodrębniono próbę badawczą,
- stan dotychczasowych badań / zakres poznanej literatury,

- stan dotychczasowych publikacji w wybranym temacie,
- przedstawienie struktury i zawartości pracy z uwzględnieniem poszczególnych rozdziałów,
- omówienie rodzaju wykorzystanych źródeł.

ROZDZIAŁ *(16 pogrubione, kapitaliki, wyśrodkowanie)*

Każdy rozdział (ale już nie podrozdziały) zamieszczany jest na nowej stronie, po „wstaw podział strony”.

Rozdział jest podstawową jednostką składową pracy dyplomowej. Tekst główny pracy, składa się z kolejnych rozdziałów, podrozdziałów (i punktów w podrozdziałach). Taki podział pracy dyplomowej porządkuje jej zawartość i musi być logicznie spójny, przejrzysty i bez powtórzeń. Treść poszczególnych rozdziałów zależy od tematu pracy i powinna zmierzać do osiągnięcia postawionego we wstępie/rozdziale metodologicznym celu badawczego oraz odpowiedzi na pytania badawcze. Rozdziały pod względem objętości powinny być mniej więcej jednakowe. W pracy wyróżnia się generalnie typy rozdziałów ze względu na zawartość treściową:

Rozdział I – rozdział teoretyczny. Stanowi teoretyczne wyjaśnienie znaczenia terminów i zjawisk opisanych w pracy. Należy podać różne sposoby definiowania przywołując poszczególnych badaczy. W sytuacji definiowania zjawisk niemierzalnych należy podać drogi ich operacjonalizacji. Należy także wskazać w podsumowaniu, która definicja i który sposób operacjonalizacji jest przyjęty przez autora w ramach procesu badawczego.

W pracach pisanych na seminarium z socjologii, należy powoływać się na literaturę socjologiczną, z psychologii – psychologiczną, z pedagogiki – pedagogiczną, z nauk medycznych – medyczną, z teologii – teologiczną, prawnych – prawniczą. Zakres i skala literatury z innych nauk jest nakreślona przez promotora i wymaga jego akceptacji. W pracy ma jednak wyraźnie dominować literatura z dziedziny, w ramach której pisana jest praca. Literatura z innych dziedzin może być jedynie drobnym uzupełnieniem.

Rozdział II – metodologiczny. To szczegółowy opis metodologiczny, zawierający: cel badań, przedmiot badań, zakres badań własnych, problem badawczy, hipotezy badawcze, metody, techniki i narzędzie badawcze, opis przebiegu badań oraz charakterystykę badanej instytucji / próby (wraz ze wskaźnikiem jej realizacji i oceną reprezentatywności).

Jeden podrozdział należy poświęcić metodzie, technice i narzędziom badawczym. Należy wyjaśnić te pojęcia, wskazać zastosowane metody i techniki oraz opisać stworzone w ramach procesu badawczego narzędzie badawcze. Opis narzędzia winien zawierać: układ kwestionariusza, jego budowę, ilość pytań, ilość pytań zamkniętych, otwartych, półzamkniętych, charakterystykę pytania wprowadzającego, opis filtrów i ich uzasadnienie, skale jakie zastosowano w listach alternatyw oraz charakterystykę pytań metryczkowych. W tej ostatniej części należy uzasadnić wybór objętych danych społecznych i demograficznych oraz uzasadnienie pominięcia pozostałych.

W sytuacji badań instytucji, należy podać przynajmniej raz jej pełną nazwę, adres oraz zaprezentować historię, statut, pole działań i przemiany. Należy zwrócić uwagę, by nazwy instytucji zawsze były podawane poprawnie, bez zniekształceń, przekręceń i błędów. W sytuacji, gdy instytucja ma skrót, można go stosować, jeśli uprzednio w tekście znalazła się pełna nazwa.

Hipotezy badawcze – to założenie, że istnieją w określonym problemie badawczym określone zależności pomiędzy zmiennymi. Hipoteza jest przypuszczeniem, domysłem dotyczącym pewnej prawidłowości. Musi spełniać pewne wymogi, jeśli ma być użyteczna. Hipoteza powinna być:

- nowa, czyli zawierająca jakieś niezbadane dotychczas kwestie lub aspekty,
- ogólna, tzn. musi brać pod uwagę wszelkie fakty, procesy i zjawiska związane z badaną kwestią,
- pojęciowo jasna, czyli wyrażona dokładnie i jednoznacznie,
- niesprzeczna wewnętrznie,
- sprawdzalna,
- kierunkowa (młodzi mężczyźni chętniej akceptują stosowanie antykoncepcji hormonalnej, niż młode kobiety) lub bezkierunkowa (akceptacja dla środków antykoncepcyjnych zależy od płaci),
- nie oczywistością lub banałem.

Hipoteza zostanie zweryfikowana w trakcie procesu badawczego (w zakończeniu). Może być zweryfikowana pozytywnie (okaże się prawdziwa), negatywnie (okaże się fałszywa), lub częściowo pozytywnie, częściowo negatywnie. To, że hipoteza została zweryfikowana negatywnie, nie znaczy, że została postawiona błędnie. Hipoteza jest prawidłowo postawiona, jeśli istnieje dla niej uzasadnienie.

Za Franciszką Krzykałą można wyodrębnić pięć sposobów budowania hipotez roboczych. Są to:

- **Pogląd intuicyjny**, czyli opieranie się bardziej na przeczuciu w ujmowaniu powiązań i zależności. Formuluje się je, gdy mamy do czynienia ze skomplikowanym i niewystarczająco udokumentowanym zjawiskiem.
- **Stosowanie analogii**, wymaga dobrej orientacji teoretycznej i metodologicznej. Umożliwia znalezienie analogii pomiędzy nawet znacznie oddalonymi od siebie dziedzinami wiedzy. Przykładem może być analogia pomiędzy organizmem biologicznym, a organizmem społecznym, zastosowana przez H. Spencera.
- **Hipotezy oparte na tworzeniu czy ustalaniu modeli czy ideałów**. Model jako konstrukcja schematyczna przedstawia w uproszczony sposób jakiś przedmiot, zjawisko czy proces. Jest obrazem, który nie występuje rzeczywiście, służy jedynie do oceny już istniejących zjawisk.
- **Hipotezy oparte na związkach zależności przyczynowej**, stosowane są najczęściej w naukach ścisłych, rzadziej humanistycznych.
- **Hipotezy alternatywne**, stosowane wówczas, gdy mamy do czynienia ze złożonością i różnorodnością związków przyczynowych, a zgromadzona wiedza i doświadczenie umożliwia sformułowanie rozwiniętej hipotezy, składającej się z różnych, nawet przeciwstawnych przypuszczeń.

Natomiast Janusz Sztumski (*Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 2005) wyróżnia trzy najbardziej znane w naukach społecznych sposoby tworzenia hipotez:

- wysuwanie wniosków hipotetycznych z już istniejącej teorii,
- „odkrywanie” hipotezy poprzez uogólnienie zebranych danych, np. ze sprawozdań statystycznych,
- „wczuwanie się” w sytuacje społeczne, czyli wysuwanie hipotez w oparciu o doświadczenie życiowe i własne domysły.

Dobrze postawiona hipotez powinna posiadać uzasadnienie.

Hipotezy mogą być dzielone na ogólne (ogólna zależność istniejąca w badanym zjawisku) oraz szczegółowe (tyczące się poszczególnych zależności pomiędzy zmiennymi).

Rozdział III (i IV) – empiryczny. To prezentacja wyników przeprowadzonych badań wraz z analizą i wnioskami. Z racji na niskie liczebności dobranej próby najlepiej jest, gdy materiał badawczy jest tak podzielony w podrozdziałach, gdy każdemu podrozdziałowi odpowiada blok pytań w kwestionariuszu ankiety i jednej (lub więcej) hipotezie badawczej. Nie powinno być podrozdziału, z którym nie będzie powiązana

żadna hipoteza badawcza. W sytuacji badań jakościowych (np. w wywiadzie), ważne jest, by podział materiału empirycznego i struktura rozdziału odpowiadał hipotezom badawczym oraz blokom pytań wstawianych w wywiadzie. Pomocna w ogólnym zamyśle pracy jest zasada: blok pytań w kwestionariuszu – hipoteza badawcza – podrozdział w części empirycznej.

W sytuacji uzyskania materiału empirycznego na drodze badań jakościowych, na przykład wywiadów, ważne jest oznaczenie każdego z nich w przypadku cytowania. Oznaczenie może wynikać z cech charakterystycznych respondenta lub cech społecznych / demograficznych. Gdy w tekście znajdzie się cytata z uzyskanej w wywiadzie odpowiedzi, ważne by był oznaczony śródtekstowo za pomocą określonego kodu.

Przykłady:

„od kilku miesięcy nie mogę znaleźć pracy” (M, 26) – co oznacza, że jest to fragment wywiadu z mężczyzną lat 23.

„mój mąż zaczął pić pięć lat po naszym ślubie” (K, 46, 2) – co oznacza kobietę, lat 46, która od 2 lat uczestniczy w terapii AL-Anon.

„gdy Andrzej zginął w wypadku samochodowym, zawalił się mój świat. Przez tydzień nie wyszłam z pokoju. Nie była nawet na pogrzebie. Nie mogłabym na niego spojrzeć w trumnie... [płacz]. Przepraszam... [tu musieliśmy na kwadrans zawiesić prowadzenie wywiadu]” (K, 38, 2) – kobieta, lat 38, od 2 lat uczestniczy w psychoterapii dla pracoholiczek.

Analogicznie podaje się kody przy, na przykład, analizie materiałów audiowizualnych: film 10, minuta 34, sekundy: 12-18 mogą być zapisane: (X, 0:34:12-18). Zapis musi być jasny, komunikatywny, uprzednio opisany w rozdziale metodologicznym.

Sposób kodowania jest w obu przypadkach raczej dowolny, ustalony z promotorem, ale powinien być szczegółowo opisany w rozdziale metodologicznym (na przykład w części: Charakterystyka badanej próby).

W tekście pracy należy wyraźnie oddzielić od siebie ciągi logiczne odrębnych myśli poprzez stosowanie akapitów. Przyjmuje się, że strona znormalizowana tekstu liczy około 30 wierszy.

Tytuły rozdziałów (pierwszego poziomu) muszą rozpoczynać się od nowej strony, około 4cm od górnego marginesu, muszą być wyśrodkowane i poprzedzone nazwą rozdziału także wyśrodkowaną. Należy je pisać WIELKIMI LITERAMI, czcionką Times

New Roman, pogrubioną, o rozmiarze 16pt, z zachowaniem pojedynczego odstępu między wierszami.

Tytuły podrozdziałów (poziomu drugiego) muszą być wyrównane do lewej strony, z zachowaniem wcięcia 1,25cm. Należy je pisać WIELKIMI LITERAMI, czcionką Times New Roman, pogrubioną, o rozmiarze 12pt, z zachowaniem pojedynczego odstępu między wierszami.

Tytuły podrozdziałów (poziomu trzeciego – tytuły punktów w podrozdziałach) muszą być wyrównane do lewej strony, z zachowaniem wcięcia 1,25cm. Należy je pisać małymi literami, czcionką Times New Roman, pogrubioną, o rozmiarze 12pt, z zachowaniem pojedynczego odstępu między wierszami.

Wszystkie tytuły (każdego poziomu) należy pisać bez kropki na końcu.

Przed tytułem stosuje się odstęp dwóch wierszy, jeżeli tytuł następuje po normalnym tekście i jeden, jeżeli po tytule. Po tytule stosuje się odstęp jednego wiersza.

ZAKOŃCZENIE (16 pogrubione, kapitaliki)

Zakończenie to podsumowanie całej pracy. Winno ono zawierać:

- odpowiedź, czy udało się/ nie udało się całościowo / częściowo zrealizować cel badań,
- czy nakreślono właściwy zakres badań,
- czy udało się odpowiedzieć na pytania badawcze precyzujące problem badawczy,
- opinię badacza na temat przyjętej metodologii badań: metod i narzędzia badawczego, jako właściwych do celu badań i problemu badawczego,
- opinię badacza, czy w narzędziu były / nie było błędów pomiaru; opinię badacza, czy zastosowane narzędzie badawcze było właściwe, dobrze skonstruowane, czy pytania były trafnie, rzetelnie i jednoznacznie postawione, czy nie było pytań, które okazały się sugerujące lub nieprecyzyjne, czy każde pytanie było niezbędne, czy lista alternatyw była pełna, spójna i rozłączna, czy liczba pytań otwartych była właściwa, czy kodowanie pytań otwartych było łatwe, jak wyodrębniono kategorie odpowiedzi w pytaniach otwartych,
- weryfikację hipotez (każdą z hipotez należy jeszcze raz wpisać w zakończeniu, zweryfikować i dokonać podsumowania),
- ogólny obraz badanego zjawiska wynikającego z zebranego materiału empirycznego,
- sugestie, co do praktycznego wykorzystania badań,
- wnioski co do możliwości dalszych badań danego zjawiska, sugestie własne.

BIBLIOGRAFIA (16 pogrubione, kapitaliki)

- Czcionka Times New Roman 12, interlinia dokładnie 17 pkt, odstępy: po (6 pkt), wcięcie drugiej linii i następnych: co (1,6 cm).
- Bibliografia jest uporządkowana alfabetycznie według nazwisk autorów.
- Bibliografia winna zawierać wszystkie publikacje wykorzystane w pracy, także przy sporządzaniu wykresów i tabel, oraz wskazywać na literaturę uzupełniającą.
- Jeśli praca jest analizą danych zastanych (raportów z badań, tekstów źródłowych, dokumentów, pamiętników, listów, forów internetowych, treści czasopism, fotografii, stron internetowych itd.) – zostają one zapisane w bibliografii w pierwszej grupie jako: Literatura źródłowa, Teksty źródłowe lub Źródła.
- Przy artykułach w czasopismach naukowych, artykułach w monografiach oraz innych artykułach, hasłach słownikowych i encyklopedycznych, w bibliografii muszą być zamieszczone pierwsze i ostatnie strony artykułów/haseł.

Informacje na temat formatowanie pracy

Poszczególne **części pracy** (wstęp, rozdziały, zakończenie, bibliografia, aneksy, i in.) należy tworzyć w oddzielnych sekcjach (według schematu: podział sekcji, następna strona)

Numeracja stron jest ciągła według schematu nagłówka (według schematu: wstaw autotekst, – strona –, wyśrodkowana); nie wprowadzamy numeru stron na stronie tytułowej i stronie oświadczenia)

Ustawienia strony:

- marginesy: góra (2,5 cm), dół (2,5 cm), lewy (3,5 cm), prawy (2,5 cm)
- papier: A4, 21 x 29,7 cm
- układ, nagłówki: inne na pierwszej stronie, nagłówek od krawędzi (1 cm), stopka od krawędzi (1 cm)

Struktura pracy:

- struktura pracy została przedstawiona w spisie treści; najprostszy schemat obejmuje:
 - strona tytułowa wg załączonego wzoru (nie uwzględnia się w numeracji stron),
 - oświadczenie kierującego pracą oraz oświadczenie autora pracy (nie uwzględnia się w numeracji stron),
 - spis treści, wykonany automatycznie (według załączonego wzoru),
 - wstęp,
 - poszczególne rozdziały,
 - zakończenie,
 - bibliografia,
 - spis wykresów i tabel,
 - aneksy.

Język: język polski – pisownia i gramatyka, dzielenie wyrazów automatyczne,

- włączona opcja: Nie dziel wyrazów,

Objętość pracy od 40 do 60 stron (bez wliczania aneksów i załączników),

- spis treści wykonany automatycznie (według załączonego wzoru),
- spis tabel, rysunków, wykresów (według załączonego wzoru),
- praca drukowana jest w trzech egzemplarzach: dwa egzemplarze – jednostronnie w twardej lub miękkiej oprawie, jeden – dwustronnie w miękkiej oprawie.

Numeracja stron:

- praca musi posiadać ponumerowane strony,
- numeracja stron musi rozpoczynać się od spisu treści,
- numery stron (wyśrodkowane) należy umieścić w stopce strony, rozmiar czcionki 12 pkt,
- wszystkie główne elementy struktury pracy dyplomowej, a więc wstęp (wprowadzenie), kolejne rozdziały, spisy (rysunków, tabel, wykresów), bibliografia, muszą rozpoczynać się od nowej strony,

Tekst:

- **tekst znormalizowany – tekst wewnątrz rozdziału, podrozdziału:**
 - wyjustowany, pisany czcionką Times New Roman, normalnej grubości, o rozmiarze 12 pkt,
 - interlinia 1,5 wiersza,
 - odstęp pomiędzy akapitami (0 pkt),
 - wcięcie pierwszego wiersza akapitu 1,25cm,
- **tekst opisowy – tekst opisu tabel, rysunków, przypisów:**
 - czcionka Times New Roman, normalnej grubości, o rozmiarze 10 pkt,
 - odstęp między wierszami pojedynczy (1,0),
 - wcięcie pierwszego wiersza akapitu 1,25cm,
 - nie stosuje się dodatkowych odstępów przed ani po akapicie; kolejne akapity wyróżnia się wyłącznie wcięciem pierwszego wiersza 1,25 cm.

Tytuły prac naukowych, utworów literackich, muzycznych, filmowych, dramatycznych, malarskich, rzeźbiarskich: kursywą; tytuły czasopism: prostym drukiem w cudzysłowie.

Cytaty ze źródeł i literatury w cudzysłowie i w ciągu. Do wyróżniania cytatu w obrębie innego cytatu: tzw. cudzysłowy francuskie (« »).

Nazwy własne. Nazwy osobowe – przy pierwszym wystąpieniu: pełne imię i nazwisko, dalej – samo nazwisko lub imię i nazwisko; organizacje i instytucje: przy pierwszym wystąpieniu: pełna nazwa, dalej – skrótowiec lub pełna nazwa.

Użycia metajęzykowe: *kursywa*.

Definicje słownikowe: w pojedynczych cudzysłowach, tzw. łapkach (‘’)

Nawiasy: okrągłe – do zaznaczania opuszczenia fragmentów cytowanego tekstu (); kwadratowe – do komentarzy autorskich [].

Przypisy dolne według przyjętej metodologii cytatów i przypisów:

- Bardzo ważną i nieodłączną częścią pracy dyplomowej są przypisy zwane „odsylaczami”. Świadczą one o umiejętności konstruowania wypowiedzi naukowej, znajomości literatury, jej doborze i stopniu wykorzystania. Wskazują na źródła prezentowanych w tekście poglądów, stanowisk, twierdzeń, danych itp. oraz zawierają dodatkowe informacje o problematyce omawianej w tekście. Piszący pracę dyplomową zawsze korzystają z publikacji innych autorów. Do takich publikacji zaliczyć można książki, artykuły – rozdziały w pracach zbiorowych (monografiach), artykuły w czasopiśmie, hasła encyklopedyczne i słownikowe, biuletyny elektroniczne itp. Aby nie być posądzonym o plagiat, piszący musi podać źródło, z którego czerpie informacje, oraz dokładnie je opisać. Podanie w prawidłowy sposób źródeł jest konieczne, gdy przytacza się cytaty, dane liczbowe, tabele, wzory, wykresy lub ilustracje zaczerpnięte z innych publikacji.
- Wszystkie informacje niebędące efektem naszych doświadczeń, badań czy przemyśleń muszą mieć przypis. Cytaty, które są fragmentami dokumentów, tekstów źródłowych, przytaczanymi w dosłownym brzmieniu fragmentami opracowań naukowych, muszą być ujęte w cudzysłów. Cytaty dłuższe (zawierające kilka zdań) można wyróżnić odrębnym akapitem. W przypadku, gdy cytat jest skracany, nie jest przytaczany w całości, miejsce opuszczone zaznacza się wielokropkiem w nawiasie (...).
- Każdy cytat, oznaczony w tekście liczbą, musi posiadać odpowiadający jemu przypis. Przypisy umieszcza się na dole strony, pod separatorem, czyli poziomą linią, oddzielającą obszar przypisów od głównego tekstu, do którego się odnoszą, (w którym znajdują się znaczniki przypisów).
- Format **numeracji przypisów** – ciągły. Stanowi on kontynuację, od pierwszego do ostatniego przypisu w całej pracy dyplomowej.
- Przypisy mogą mieć charakter:
 - **źródłowy**, uzupełniający tekst główny – informuje o pochodzeniu przytaczanych danych, sądów, klasyfikacji. Tego rodzaju przypisy świadczą o tym, że autor poznał literaturę i zasięgnął informacji z możliwych do sprawdzenia źródeł;
 - **wyjaśniający** (np. rozwinięcie użytego skrótu);
 - **polemiczny** w odniesieniu do umieszczonych w pracy cytatów – zawiera polemikę autora pracy z cytowanymi poglądami innych autorów, które w chwili

obecnej są już nieaktualne w wyniku zmian, jakie zaszły, lub z badań autora wynika inaczej, (stosuje się wówczas: Zob., Patrz, Por. lub opis wyjaśnienia);

– **dygresyjny** – służy do zamieszczenia uwag i spostrzeżeń nasuwających się piszącemu na marginesie rozważań głównych, a które są godne odnotowania;

– **odsyłający** – ma za zadanie odesłać czytającego do poprzednich lub następnych partii pracy.

- Przypis musi kończyć się kropką.
- W ramach jednego przypisu można podać kilka różnych źródeł (oddziela się je za pomocą średnika).
- W przypisach stosuje się tekst opisowy.
- Przypis zawiera informację o autorze, tytuł, miejsce i rok wydania. Niekiedy – jako fakultatywne – umieszcza się także wydawcę, tłumacza – wobec tekstów tłumaczonych z oryginału oraz angielskie tłumaczenie tytułu.
- Należy jednak pamiętać, aby **w całej pracy stosować jednolity schemat przypisów i system interpunkcji.**
- Jeśli autor pracy odwołuje się po raz kolejny do tej samej pozycji, zamiast przytaczać cały opis bibliograficzny publikacji, może użyć następujących zwrotów: *ibidem* = tamże. W pracach na WSR przyjmuje się, jako właściwe, polskie systemy nazw skrótów i odsyłaczy: dz. cyt., art. cyt., *tamże/Tamże*, *tenże/Tenże*, itd.
- Przy kolejnym wystąpieniu tego samego źródła, podaje się inicjał imienia, nazwisko, fragment tytułu oraz skrót: dz. cyt. lub art. cyt.
- Gdy przypis jest do strony internetowej to podaje się dokładny link (wszystko, co wyświetli się w pasku przeglądarki), a nie tylko adres strony głównej witryny, na której znajduje się daną informację, oraz w nawiasach kwadratowych datę odczytu strony przez autora pracy.

– Przypisy – dla prac autorskich:

I. Nazwisko, *Tytuł*, Miejsce i rok wydania, strona.

A. Ochocki, *Ludność świata. Powinność i kapitał*, Warszawa 2010, s. 34-37.

A. Cybal-Michalska, *Tożsamość młodzieży w perspektywie globalnego świata. Studium socjopedagogiczne*, Poznań 2006, s. 45-47.

M. Bieńkowska, *Transseksualizm w Polsce. Wymiar indywidualny i społeczny przekraczania binarnego systemu płci*, Białystok 2012, s. 213.

– Przypisy – dla artykułów w pracach zbiorowych (monografiach):

I. Nazwisko, *Tytuł artykułu*, w: *Tytuł monografii*, red. I. Nazwisko, I. Nazwisko, Miejsce i rok wydania, strona.

A. Fidelus. *Relacyjny model pracy z rodziną dysfunkcyjną (założenia i praktyka)*, w: *Wsparcie rodziny. Założenia i praktyka w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. A. Regulska, A. Najda, Warszawa 2017, s. 122-131.

A.J. Najda, *Historia pisana językiem Biblii – prawda czy mit?*, w: *Intertekstualność a Słowo Boże, czyli o języku biblijno-religijnym w tekstach kultury. Cześć II*, red. M.K. Frąckiewicz, A.J. Najda, Warszawa 2018, s. 16.

– Przypis – dla artykułów w czasopismach naukowych:

I. Nazwisko, *Tytuł artykułu*, „Tytuł czasopisma” rok, nr/tom/zeszyt (numer kolejny), strona.

D. Tułowicki, *Aktywność seniorów jako sposób na przelamywanie wykluczenia społecznego w opisach prasy regionalnej*, „Studia nad Rodziną” 2013, nr 2(33), s. 385.

G. Dalmanowicz, *Formacja do dojrzałego korzystania z Internetu jako wyzwanie dla życia rodzinnego*, „Studia nad Rodziną” 2008, nr 1-2 (22-23), s. 289-305.

K. Pospieszyl, *Morderstwa z miłości. Narcyzm a kultura współczesna*, „Przegląd humanistyczny” 2006, nr 5-6 (398-399), s. 238.

– Przypis – dla haseł encyklopedycznych:

I. Nazwisko, *tytuł hasła*, w: *Tytuł encyklopedii*. numer tomu, miejsce i rok wydania, strona/kolumna.

D. Tułowicki, *Społeczeństwo masowe*, w: *Encyklopedia katolicka. Tom 18*, Lublin 2013, k. 694.

T. Szlendak, *Rodzina*, w: *Encyklopedia socjologii. Tom 3*, Warszawa 2000, s. 315-317.

– Przypis – dla artykułów w innych czasopismach: tygodnikach opinii i dziennikach:

I. Nazwisko, *Tytuł artykułu*, „Tytuł czasopisma” nr (numer kolejny), data wydania, strona.

M. Beylin, *Jak Francuzi wpadli w szal*, „Ale Historia” [poniedziałkowy dodatek do „Gazety Wyborczej”] nr 17 (326), 7 maja 2018, s. 4-5.

A. Goc, *Abonent poza zasięgiem*, „Tygodnik Powszechny” nr 21 (3593), 20 maja 2018, s. 13.

R. Krasowski, *Prawicowe dzieci kwiaty, czyli ideowe pozy generacji lat 90.*, „Europa” [Magazyn Idei „Dziennika”] nr 261 (13/2009), 4-5 kwietnia 2009, s. 10.

– Przypis – elektroniczne wydawnictwa zwarte, bazy danych, strony internetowe:

I. Nazwisko, *Tytuł artykułu*, [typ nośnika], wersja oprogramowania, miejsce i rok, strona internetowa [odczyt: data]

W. Kopaliński, *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych* [CD-ROM]. Wersja 1.03.16, Łódź 1998.

M. Krzemień, *4 sposoby na uwolnienie się z toksycznych relacji*, w: <https://www.deon.pl/inteligentne-zycie/psychologia-na-co-dzien/art,829,4-sposoby-na-uwolnienie-z-toksycznych-relacji.html> [odczyt: 5 maja 2018].

S. Cudak, *Przemoc wobec kobiet w środowisku rodzinnym*, „Pedagogika Rodziny” [online] 2017, nr 2(7), s. 57, http://pedagogika-rodziny.spoleczna.pl/images/pliki/kwartalnik/PR_7_2_2017.pdf [odczyt 21 maja 2018].

Obywatelski projekt ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele, druk sejmowy nr 870, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/druk.xsp?documentId=96832B0ED113D8FBC1257AB4004F3B04>, [odczyt 4 maja 2017 r].

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 sierpnia 2008 r., I OSK 1281/07, Legalis [odczyt 21 maja 2018].

K. Rączka, *Praca w dni wolne*, w: *Z zagadnień współczesnego prawa pracy*, red. Z.

Góral, Lex 2009 [odczyt 11 maja 2015].

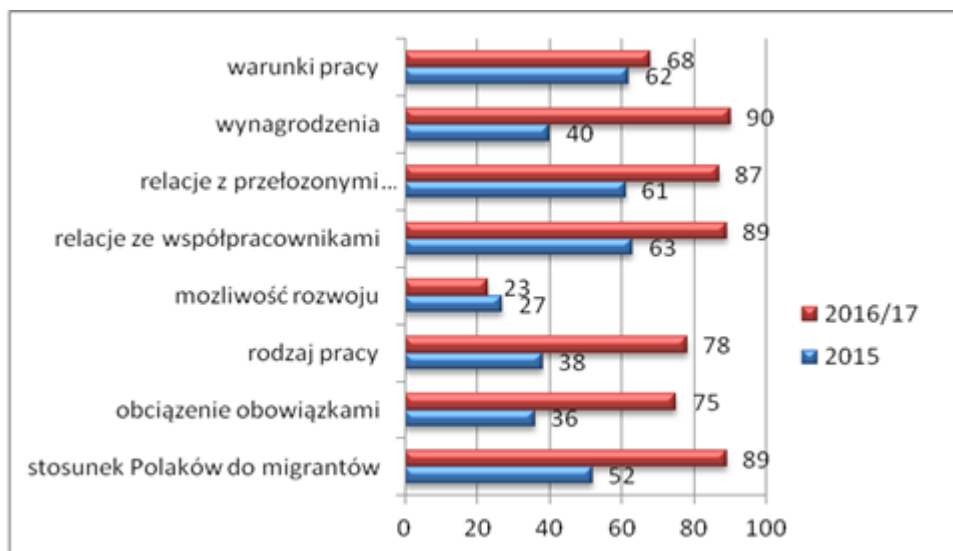
Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 sierpnia 2008 r., I OSK 1281/07,

Legalis [odczyt 21 maja 2018].

Tabele, rysunki, wykresy, powinny być rozmieszczone centralnie w stosunku do lewego i prawego marginesu. Należy unikać zbyt wielu kolorów i wzorów. Najlepiej przyjąć jeden wzór graficzny wykresów i dwa (kilka kolorów). Wybór typu wykresu: słupkowy pionowy, słupkowy poziomy, słupkowy, liniowy, kołowy, giełdowy, pierścieniowy i in., zależy od typów danych i zakresu ich prezentacji. W pracy nie jest najważniejsze, by zaprezentować wszystkie rodzaje istniejących wykresów i kolorów, ale by zaprezentować zebrany materiał empiryczny. Wykresy i tabele je jedynie wizualizują i stanowią pomoc dla czytelnika raportu. Powinny być one przede wszystkim czytelne. Należy zwrócić uwagę, by czytelne były dane wskaźników procentowych, by były one widoczne, nie przenikły się, lecz wyraźnie ilustrowały dane.

Każda tabela i rysunek muszą posiadać opis, który należy umieszczać powyżej wybranego obiektu. Opis winien zawierać informacje czy wskaźniki są danymi procentowymi (dane w %), czy też liczebnościowymi (dane w N/n). Oprócz tego, że opis tabeli, rysunku nadaje tym obiektom kolejny numer, to daje możliwość wygenerowania na końcu pracy dyplomowej automatycznego spisu tych elementów. Opis tabeli należy pisać czcionką Times New Roman, pogrubioną, o rozmiarze 12pt. Natomiast pod rysunkami, tabelami, wykresami itp. należy podać źródło (tu należy stosować czcionkę opisową 10pt). Tabela/wykres winna znajdować się na tej samej stronie, co opis tabeli/wykresu. Tabela nie może być umieszczona częściowo na jednej, częściowo na kolejnej stronie.

Wykres 1. Przyczyny zadowolenia Ukraińców pracujących w Polsce (dane w %)

Źródło: OTTO Work Force Polska

Tabela 12. Wartości życiowe maturzystów (dane w N)

Wartości w życiu	bardzo ważne	ważne	ani ważne, ani nieważne	nieważne	zdecydowanie nieważne
sukces zawodowy	36	46	13	3	2
mieć dobrych przyjaciół	60	37	5	-	-
zrealizować marzenia	57	35	8	-	-
modnie się ubierać	6	30	41	11	12
posiadać modne gadżety	6	3	50	27	14
założyć własną rodzinę	55	21	15	6	3
żyć zgodnie z własną religią	39	28	21	6	6
mieć wysokie dochody	26	51	9	9	5
mieć dużo wolnego czasu	19	45	30	5	
mieć udane życie seksualne	52	31	9	4	4
prowadzić ciekawe życie	65	30	5	-	-
nie odczuwać stresu	48	31	15	6	-
cieszyć się uznaniem	43	44	10	4	-

żyć szczęśliwie w rodzinie	68	20	6	6	-
dobrze wychować dzieci	81	10	5	-	4

Źródło: badania własne

Bibliografia (literatura) to umieszczony na końcu pracy, uporządkowany alfabetycznie spis wykorzystanych źródeł. Jest to dokumentacja wiedzy autora, z której korzystał i z których może skorzystać także czytelnik. Bibliografię zamieszcza się po zakończeniu pracy i podaje się w niej pozycje wykorzystane w pracy dyplomowej i zamieszczone w przypisach, opisach tabel, wykresów czy rysunków.

Pozycje bibliograficzne zestawia się alfabetycznie zaczynając od nazwiska autora i pierwszej litery imienia, (czyli inaczej niż w przypisach), następnie podaje się tytuł (kursywą), numer wydania, miejsce i rok wydania oraz pierwszą i ostatnią stronę przywoływanego artykułu (w przypadku artykułu w czasopiśmie i pracach zbiorowych). W przypadku, gdy praca nie ma wymienionych autorów, zestawia się ją alfabetycznie według pierwszych liter tytułu. Prace współautorskie podaje się pod nazwiskiem pierwszego autora z dopiskiem: i in. W wykazie aktów prawnych obowiązuje zasada chronologiczna.

Bibliografię można podzielić na wyodrębnione, zatytułowane grupy źródeł, takie jak: wydawnictwa zwarte, artykuły, dokumenty elektroniczne, przy czym pozycje bibliograficzne mogą być numerowane w poszczególnych grupach źródeł lub jednolicie dla całej bibliografii.

Informacje dotyczące formatowania bibliografii:

- czcionka Times New Roman 12, interlinia dokładnie 17pt, odstępy: po (6 pkt), wcięcie drugiej linii i następnych: co (1,6 cm)
- bibliografia jest uporządkowana alfabetycznie według nazwisk autorów
- bibliografia winna zawierać wszystkie publikacje wykorzystane w pracy oraz wskazywać na literaturę uzupełniającą.
- przy artykułach, hasłach słownikowych i encyklopedycznych muszą być zamieszczone pierwsze i ostatnie strony artykułów/haseł.

Warunki zaliczenia seminarium dyplomowego

I semestr:

- sformowany temat
- spis literatury przedmiotu
- plan pracy
- zarys metodologii badań
- skonstruowane narzędzie badawcze (choć wstępnie)

II semestr:

- skonstruowane i skonsultowane narzędzie badawcze
- przeprowadzone (przeprowadzane) badania
- zgromadzona literatura – zestawienie w spisie literatury
- zatwierdzony rozdział teoretyczny

III semestr:

- zatwierdzona całość pracy
- nie można uzyskać wpisu zaliczenia seminarium, gdy nie przedłożona całość pracy chociażby w wersji roboczej